

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **A. A.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 8. 2016, č. j. 62 Az 17/2016 - 27,

t a k t o :

- I.** Návrh žalobce na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se zamítá**.
- II.** Soud vyzývá žalobce, aby **ve lhůtě jednoho týdne** od doručení tohoto usnesení **předložil** soudu **plnou moc** udělenou advokátu k zastupování v řízení o kasační stížnosti ze dne 25. 8. 2016, **nebo** ve stejné lhůtě **prokázal**, že má vysokoškolské právnické **vzdělání**, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.
- Nebude-li soudu ve stanovené lhůtě předložena plná moc nebo doklad o vzdělání, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne podle § 46 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).*
- III.** Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 17. 8. 2016, č. j. 62 Az 17/2016 - 27, zastavil řízení o žalobě proti rozhodnutí ze dne 13. 6. 2016, č. j. OAM-186/LE-LE05-LE05-2015, kterým žalovaný rozhodl, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, a proto řízení o udělení mezinárodní ochrany zastavil podle § 25 písm. i) téhož zákona. Krajský soud v odůvodnění usnesení vysvětlil, že žalobce vzal žalobu v celém svém rozsahu zpět.

Proti usnesení krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost a navrhl, aby mu Nejvyšší správní soud ustanovil zástupce z řad advokátů. Návrh odůvodnil tím, že je zcela nemajetný a upřesnil, že jeho základní životní potřeby hradí manželka z dávek státní sociální podpory, tj. příspěvku na bydlení ve výši 5.123 Kč měsíčně a pomoci v hmotné nouzi, tj. doplatku na bydlení ve výši 2.295 Kč, dohromady 7.418 Kč. Stěžovatel přitom doložil fakturu na částku ve výši 340 Kč za blíže neuvedené zboží či služby od PODA a. s., IČ 25816179, se sídlem 28. října 102, Ostrava, která se podle obchodního rejstříku i webové prezentace zabývá

podnikáním v oboru telekomunikačních služeb. Stěžovatel rovněž předložil poštovní poukázky na platby za ubytování, plyn a elektřinu v celkové výši 7.350 Kč.

Podle § 35 odst. 8 věta první s. ř. s. „[n]avrbovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jimž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu za zastupování osoby uvedené v odstavci 2 platí v takovém případě stát.“

Z citace uvedeného ustanovení vyplývá, že účastníku řízení lze ustanovit zástupce tehdy, jsou-li kumulativně splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, a 2) jestliže je to nezbytně třeba k ochraně jeho práv. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu „[p]ovinnost doložit nedostatek prostředků je jednoznačně na účastníkovi řízení, který se domáhá osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Pokud účastník tuto povinnost nesplní, soud výdělkové a majetkové možnosti sám z úřední povinnosti nezjišťuje“ (srov. usnesení tohoto soudu ze dne 25. 1. 2005, č. j. 7 Azs 343/2004 - 50, publ. pod č. 537/2005 Sb. NSS).

Prohlášení stěžovatele o finanční situaci Nejvyšší správní soud neshledal důvěryhodné. Přípisem ze dne 7. 9. 2016, č. j. 4 Azs 192/201 - 16, soud upozornil stěžovatele, že z jeho tvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech není zřejmé, z jakých prostředků hradí náklady na své základní životní potřeby, jako je stravování, ošacení či ubytování. Stěžovatel sice následně doložil, z jakých prostředků hradí náklady na své ubytování, nikoliv však další životně nezbytné potřeby jako je stravování. Nadto, příjmy stěžovatelovy manželky nepostačují k úhradě veškerých výdajů, které stěžovatel doložil. Postačují sice na úhradu nákladů spojených s ubytováním, nikoliv však faktury od PODA a. s. Stěžovateli a jeho manželce by tak mělo každý měsíc scházet 272 Kč k plné úhradě všech pohledávek. Stěžovatel ovšem netvrdil, ani nedoložil, že by měl nějaký dluh, popřípadě půjčku. Nejvyšší správní soud zamítl návrh stěžovatele na ustanovení zástupce podle § 35 odst. 8 s. ř. s., neboť stěžovatel neunesl důkazní břemeno a neprokázal, že splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků.

Stěžovatel podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem; to neplatí jen tehdy, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Pro případ, že stěžovatel dosáhl vysokoškolského vzdělání, které je vyžadováno pro výkon advokacie, tj. vzdělání v oboru právo získaného v magisterském studijním programu na vysoké škole v České republice (srov. § 5 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů), vyzval jej Nejvyšší správní soud k předložení dokladu o vzdělání. Nemá-li stěžovatel uvedené vzdělání, musí být v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem. Nejvyšší správní soud proto stěžovatele zároveň vyzval k předložení plné moci udělené advokátovi k zastupování v řízení o kasační stížnosti. Požadovanou plnou moc nebo doklad o vzdělání je třeba předložit Nejvyššímu správnímu soudu do jednoho týdne od doručení tohoto usnesení.

Současně soud stěžovatele poučil, že nepředloží-li plnou moc nebo doklad o vzdělání, kasační stížnost odmítne podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť nedostatek povinného zastoupení představuje nesplněnou podmínku řízení a znemožňuje soudu v řízení pokračovat.

pokračování

Společně s podáním kasační stížnosti stěžovatel navrhl, aby jí Nejvyšší správní soud přiznal odkladný účinek podle § 107 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V odůvodnění tohoto návrhu vysvětlil, že v České republice pobývá společně se svou manželkou, českou státní občankou, paní A. A. Stěžovatel uvedl, že jeho manželka na konci června tohoto roku potratila a je ve špatném psychickém stavu. Po přiznání odkladného účinku kasační stížnosti by stěžovatel mohl zůstat se svojí ženou na území České republiky a mohl by jí tak poskytovat pomoc v těžké životní situaci. Stěžovatel dodal, že přiznáním odkladného účinku nevznikne újma jiným osobám a neodporuje veřejnému zájmu.

Žalovaný ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku uvedl, že s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí a neztotožňuje se s argumentací stěžovatele.

Podle § 107 s. ř. s. i podle § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu ve spojení s § 25 písm. i) a § 10a odst. 1 písm. e) téhož zákona kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud připomíná, že odkladný účinek má povahu mimořádného institutu, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního rozhodnutí. Přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozsudku krajského soudu. Stěžovatel, který přiznání odkladného účinku navrhuje, přitom má povinnost tvrzení a povinnost důkazní, a je tedy na něm, aby konkretizoval a doložil (prokázal), jakou konkrétní újmu by pro něj výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly.

Stěžovatel vysvětlil, že podal návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proto, aby mohl zůstat na území České republiky a poskytovat pomoc manželce. Nejvyšší správní soud nezpochybnuje závažnost situace, stěžovatel však neuvedl ani nedoložil, že jeho manželka nezbytně potřebuje pomoc, popřípadě, že jej nemůže následovat do jiné země a že mu tedy hrozí újma ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel nedoložil splnění podmínek podle § 73 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 téhož zákona, Nejvyšší správní soud nepřiznal jeho kasační stížnosti odkladný účinek.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. září 2016

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu